

Συναξάρι τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Δημητρίου τοῦ ἐκ Σαμαρίνης,
+ 18 Αὐγούστου.

Ἡ Μακεδονία καί ἡ Ἑπειρος, ἡ Θεσσαλία καί ἡ Στερεά Ἑλλάδα, τὰ Νησιά μας καί ἡ Πελοπόννησος, ὅλος ὁ ἑλλαδικός χῶρος εἶναι στρωμένος μέ τήν πορφύρα τοῦ αἵματος τῶν Νεομαρτύρων μας. Οἱ θυσίες καί οἱ σφαγές, τό αἷμα τοῦ Γένους μας ἔτρεξε ἄφθονο στούς χρόνους τῆς μαύρης δουλείας τῆς φυλῆς μας μέχρις ὅτου τό δένδρο τῆς ἐλευθερίας ἀνδρωθῆ καί ἀποδώσῃ τούς καρπούς του.

Μιά τέτοια πορεία ζωῆς διαγράφει στά βουνά τῆς Πίνδου καί στόν κάμπο τῆς Μακεδονίας καί τῆς Θεσσαλίας ὁ Νεομάρτυρας Δημήτριος, ὁ ἅγιος τῆς φημισμένης Σαμαρίνας.

Γεννήθηκε στό πιό ὑψηλό αὐτό χωριό τῆς Πατρίδος μας, ὅταν τά προμηνύματα τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως ἔφθασαν σάν ἀπόηχος τῆς ἐρχομένης Ἐπαναστάσεως. Τά τέλη τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, τά σημαδεύει στό χῶρο, ὅπου εἶδε τό φῶς του, ἡ φοβερή μορφή τοῦ Ἀλη-Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, ἀλλά καί ἡ παρουσία ἀξιολόγων ἐργατῶν τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας.

Στό Μοναστήρι τῆς πατρίδος του, τήν ἁγία Παρασκευή, ἀφιερώνεται ὁλόψυχα ἀπό τήν πρώτη νεότητά του. Θέλει νά ὑπηρετήσῃ τίς ιδέες! Νά διακονίσῃ τόν Θεό καί τήν Πατρίδα, πού τήν ἐβλεπε νά στενάζῃ κάτω ἀπό τήν ἐξουσία τῶν βαρβάρων ἀλλοθρησκῶν.

Τόν πόθο του αὐτόν τόν κάνει πραγματικότητα, ὅταν μέ τήν ιδιότητα τοῦ κληρικοῦ καί τοῦ κήρυκα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται τούς ἀδελφούς του. Διδάσκει τήν ἀλήθεια. Κηρύττει τόν Χριστό καί τήν Πατρίδα. Παρηγορεῖ καί στηρίζει τόν λαό. Γυρίζει ἀπό πόλι καί χωριό, ἀπό βουνό καί κάμπο γιά νά ανάψη μέ τό φῶς του τίς καρδιές τῶν τρομοκρατημένων ραγιαδῶν. Γνωρίζει τούς κινδύνους πού τόν περιμένουν σέ κάθε βῆμα. Ζῆ τίς συμφορές τοῦ Γένους μέ τήν ἀγνή του καρδιά. Βλέπει μέ τό διάφανο μάτι τό σκλαβωμένο ἔθνος. Γι' αὐτό βιάζεται νά προσφέρει, νά δώσει, νά θυσιασθῆ γιά τόν βασανισμένο λαό.

Οἱ περιστάσεις ἔξαφνα γίνονται τραγικές. Τό κίνημα τοῦ μεγάλου Παπᾶ-Εὐθυμίου Βλαχάβα πνίγεται στό αἶμα. Οἱ διωγμοί μεγαλώνουν καί ἡ καταπίεσις παίρνει τρομακτικές διαστάσεις. Οἱ ἀλλόθρησκοι ζητοῦν τούς ἐνόχους! Πρῶτος ὁ Νεομάρτυς Δημήτριος ἀνάμεσά τους. Εἶναι τό στήριγμα τῶν ραγιαδῶν. Εἶναι φωνή τοῦ Γένους! Ἄρα εἶναι ὁ ἔσχατος ἐχθρός τῶν ἀπίστων.

Σύρεται στά βασανιστήρια τοῦ τυράννου Ἀλῆ-Πασᾶ. Ταυτίζεται μέ τό κίνημα τοῦ Παπᾶ Βλαχάβα. Οἱ περιοδεῖες του καί τά κηρύγματά του χαρακτηρίζονται ὑποπτες κινήσεις γιά ἐξέγερσι τοῦ λαοῦ. Καί τό μαρτύριο ἀρχίζει!

Τό ἀσκητικό σῶμα τοῦ Ἱερομονάχου Δημητρίου δέχεται τήν ὀργή τῶν βασανιστῶν. Τό πρόσωπό του τούς ἐμπτυσμούς. Δένεται μέ χονδρές ἀλυσίδες. Στούς ὄνυχας τῶν χειρῶν καί τῶν ποδιῶν του περνοῦν ἀκίδες. Ἀλλά ὁ Νεομάρτυς εἶναι ἀτρόμητος. Ἡ ψυχή του λάμπει καί φωτίζει τό καταπονημένο πρόσωπό του· «οὐκ ἄξια τά παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τήν μέλλουσαν ἀποκαλυφθῆναι δόξαν» διαλογίζεται. Γι' αὐτό καί ὅταν ὁ τύραννος δίνει ἐντολή νά ἀλλάξη τό μαρτύριο, ὁ Δημήτριος μένει ἀδιάφορος. Μέ δόλιες ὑποσχέσεις καί ψεύτικους καλούς τρόπους προσπαθοῦν τώρα νά ἀποσπάσουν «ἀποκαλύψεις» ἀπό τόν Ἅγιο. Θέλουν τά ὀνόματα τῶν «συνενόχων» τοῦ κινήματος.

Ὁ Νεομάρτυς ὅμως Δημήτριος μένει σιωπηλός σάν τόν Κύριό του! Ἡ καρτερία του αὐτή ἐξοργίζει περισσότερο τόν τύραννο. Ὁ θηριώδης Ἀλῆ-Πασᾶς, πού σαρκαστικά παρακολουθεῖ τό μαρτύριο, δίνει ἐντολή νά περισφίξουν τήν χονδρή ἀλυσίδα πού τοῦ ἔχουν φορέσει στόν λαιμό. Καί, ὦ τοῦ θαύματος! Ἀντί τοῦ ἀναμενομένου θανάτου ἡ ἀλυσίδα γίνεται κομμάτια καί ὁ ἅγιος τοῦ Χριστοῦ μένει ἀτάραχος. Ἡ μόνη του θλίψις πού σκεπάζει τήν ψυχή του εἶναι γιά τούς δημίους του, γιά τούς βασανιστές του, πού ὑβρίζουν καί βλασφημοῦν τόν Χριστό του!

Ἔτσι, ὁ γολγοθᾶς τοῦ νεομάρτυρος Δημητρίου δέν τελειώνει. Τό καμίνι τῆς πιο μεγάλης δοκιμασίας ἀρχίζει τήν ἐπομένη ἡμέρα, γιά νά λάμψη καί πάλιν τό χρυσάφι τῆς ἀρετῆς καί τῆς θερμοσυργοῦ πίστεώς του, πού τόν στηρίζει καί τόν ἐνδυναμώνει καί στό ἔργο καί τώρα στό μαρτύριό του.

Τό πρωινό τόν εϋρίσκει κρεμασμένον ἀπό τά πόδια μέ τήν κεφαλή του πρὸς τά κάτω. Οἱ ἀλλόθρησκοι ἀναμένουν τό νεῦμα τοῦ τυράννου ἀφέντου τους γιά νά ἀνάψουν τήν φωτιά πού ἐτοίμασαν κάτω ἀπό τόν Ἄγιο. Καί ὁ χαιρέκακος καί αἰμοσταγῆς Πασᾶς τους διατάσσει τόν ἀργό καί τόν ἀποτρόπαιο θάνατο. Ἡ φωτιά κατακαίει σιγά-σιγά τόν Ἄγιο, ὥστε νά μὴν πεθαίνει! Ἡ μανία τῶν βασανιστῶν ξεσπᾶ καί πάλιν στό πληγωμένο σῶμα του, καθὼς ἡ ἀντοχή τοῦ Μάρτυρος τούς κλονίζει, καί τούς καταπλήσσει. Τοῦ σπάζουν τά κόκκαλα. Τοῦ περνοῦν αἰχμηρὰ ξίφη σέ ὅλα τά μέλη του. Καί τότε ἕνας ἀπό τούς τούρκους δημίους του, καταγόμενος ἀπό τήν γειτονικήν Καστοριά, βλέποντας τήν ἤρεμη καί γαλήνια ψυχὴ τοῦ Ἁγίου νά δέχεται μέ τόσην δύναμη τό φωτοστέφανο τοῦ μαρτυρίου, μέ κραυγές καί ἀλλαλαγμούς ὁμολογεῖ πίστιν στόν Χριστόν τοῦ Δημητρίου! Τήν ἴδια στιγμή κατανικημένοι οἱ ἀλλόθρησκοι τόν συλλαμβάνουν, τόν βασανίζουν μαζί μέ τόν Νεομάρτυρα καί τόν θανατώνουν.

Τότε ὁ θηριώδης Ἀλῆ Πασᾶς, ὅταν εἶδε ὅτι δέν εἶχε καμμιά ἐλπίδα νά ἀποσπάσῃ τι ἀπό τόν Δημήτριο, μηχανεύεται θάνατον ἄξιον τῆς πανουργίας του. Διατάσσει νά χτίσουν ὅλο τό σῶμα τοῦ Ἁγίου ἐντὸς τοίχου καί νά ἀφήσουν μόνον τήν κεφαλὴν του ἔξω! Μέ τόν τρόπο αὐτόν ὕστερα ἀπό δώδεκα ἡμέρας, τό ἔτος 1808 ὁ πολυάθλος ὀσιομάρτυς τοῦ Θεοῦ παρέδωκε τήν ἡρωϊκὴ ψυχὴ στόν Κύριό του.

Ἀλλά, ἐνῶ οἱ τύραννοι ἤλπιζαν νά ἡσυχάσουν μέ τόν θάνατόν του, τά θαυμαστά γεγονότα καί τά σημεῖα τῆς Χάριτος πού τόν ἀκολουθοῦν ἀπό τήν ὥρα τοῦ Μαρτυρίου του συνεχίζονται μέ τήν μορφή τῶν θαυμάτων. Ἔτσι ὁ καλλίνικος Μάρτυς τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Πατρίδος τιμᾶται εὐθύς ἀμέσως ὡς Ἅγιος καί ὡς Ἥρωας. Πέρασε στίς συνειδήσεις τοῦ λαοῦ πού ἐγαλούχησε μέ τά νάματα τῆς πίστεως στό Θεό καί τήν Πατρίδα καί ἐξακολουθεῖ νά ζῆ καί σήμερον στή ψυχὴ ὅλων μας. Νά ζῆ καί νά μᾶς καλῆ στό χρέος καί στό καθῆκον τῆς ἀρετῆς καί τῆς πίστεως.

Ἀλήθεια, πόσοι ἀπό μᾶς εἶναι ἐτοιμοὶ νά θυσιασθοῦν γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἑλλάδος; Πόσοι ἀπό μᾶς τούς Νεοέλληνες μιμούμεθα τά φωτεινά αὐτά ἄστρα τοῦ Γένους μας, πού ἔστρωσαν μέ τό αἷμα τους τιμημένη πορφύρα δόξης καί ἀνδρείας τόν τόπο πού πατοῦμε καί ζοῦμε ἐλεύθεροι;